

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-09-27

Ärendenummer SMF-2023-02168

Handläggare

Frida Wallentin

E-post: frida.wallentin@stadsmiljo.goteborg.se

Slottsskogen entré Linné - upprustning

Förslag till beslut

I stadsmiljönämnden

1. Stadsmiljönämnden godkänner genomförandebeslut för åtgärden *Slottsskogens entré Linné* inför start av projektering och produktion.

Sammanfattning

Bakgrund

Slottsskogen är en av Göteborgs mest besökta platser. Den har en viktig funktion både som "vardagsrum" för boende i staden och som besöksmål. Entrén mot Linnéplatsen är en av parkens viktigaste. Varje år rör sig 1,8 miljoner besökare från Linnéplatsen in i Slottsskogen enligt besöksmätningar. Platsen upplevs idag av många som ostrukturerad med en otydlig entré till Slottsskogen. Park- och naturnämnden antog 2018 en utvecklingsplan och handlingsplan för Slottsskogen. Med den som utgångspunkt gav park- och naturnämnden förvaltningen uppdraget att utveckla entrén.

Syftet med åtgärden är att skapa en välfungerande entré till Slottsskogen från Linnéplatsen. Genom att stärka entrén ökar tillgängligheten till parken och parkens besökare får en bättre helhetsupplevelse. Syftet med upprustningen är också att ge delar av Linnéplatsen en tydligare och ur gåendes perspektiv bättre orienterbarhet.

Området ska i sin helhet utformas som en tydlig och välkomnande del av parken med en storslagenhet, generositet och aktualitet som befäster och stärker parkens funktion som en av Göteborgs viktigaste stadsparker även i framtiden. Entréområdet ska ha en tydlig och väl gestaltad grön gräns mot den omgivande staden och de kulturhistoriska värdena ska vara väl tillvaratagna.

Åtgärden bedöms ha stora positiva konsekvenser både ur den ekologiska dimensionen och den sociala dimensionen och bidrar till att uppfylla flera av förvaltningens och stadens mål och visioner.

Upprustningen beräknas kosta 16,5 miljoner kronor.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Åtgärden återfinns i investeringsplanen för stadsmiljönämnden under investeringsområde Utemiljöer och ryms inom investeringsplan 2021–2025 version 2023.

Bedömd totalkostnad för åtgärden beräknas till 16,5 miljoner kronor (löpande prisnivå). Kostnad för skede projektering och produktion beräknas till cirka 15 miljoner kronor

(löpande prisnivå). Kostnadsbedömningen baseras på schablonkostnader och erfarenheter från tidigare genomförda liknande projekt.

Eventuella kostnader för hantering av förorenade massor finansieras genom kommunbidraget.

Avskrivningstiden är 30 år för 30% av kostnaden (ca 5 mnkr) och 10 år för 70% av kostnaden (ca 11,5 mnkr) vilket innebär en genomsnittlig bedömd årlig kapitalkostnad på 650 tusen kronor.

Med genomförandet av Slottsskogens entré Linné bedöms kostnaderna för drift och underhåll av det aktuella området i ett inledande skede bli lägre än i dag för att i slutet av anläggningens livslängd ligga i nivå med dagens drift- och underhållskostnader. Om nämnden beslutar att inte genomföra åtgärden Slottsskogens entré Linné kommer underhållsåtgärder för en kostnad av ca 200 tkr att behöva genomföras under 2024 eller 2025 för att upprätthålla funktion och tillgängligheten på platsen. Då ytan är sliten finns risk att flera större underhållsåtgärder kan behöva genomföras kommande år innan en större upprustning genomförs.

Slottsskogen är en viktig plats för evenemang flera av de evenemang som idag är en viktig del av Göteborgs identitet och därmed hjälper till att stärka staden som besöksmål sker i Slottsskogen, exempelvis Way out West och Göteborgsvarvet. Genom att förtydliga entrén bidrar åtgärden till att stärka staden som evenemangsstad och näringslivet kopplat till det.

Ekonomiska konsekvenser vid genomförande av spårvägsförbindelsen Brunnsbo-Linné

Som en del av spårvägsförbindelsen Brunnsbo-Linné planeras Lindholmsförbindelsen som är tänkt att länka samman Lindholmen med Linnéplatsen genom en tunnel. Ansvariga för genomförande av spårvägsförbindelsen Brunnsbo-Linné är exploateringsnämnden. Genomförandet av Lindholmsförbindelsen kommer att ha påverkan på delar av det område som omfattas av åtgärden Slottsskogen entré Linné. Hur påverkan kommer att se ut och hur omfattande den blir är inte helt fastställd då planering av Lindholmsförbindelsen fortfarande pågår. Delar av åtgärden Slottsskogens entré Linné kommer under byggtiden för Lindholmsförbindelsen att behöva rivas för att sedan återställas. Kostnaderna för det kommer att bekostas av driftmedel inom åtgärden Spårvägsförbindelse Brunnsbo- Linné. Hur stor kostnaden för det blir beror på hur stort område som slutligen kommer att påverkas. Förvaltningens nuvarande bedömning är att den del av Slottsskogens entré Linné som påverkas av Lindholmsförbindelsen kommer kosta ca 4,5 miljoner att upprusta. Av det är ca 60 % anläggningskostnad och 40 % materialkostnad. Förvaltningen räknar med att ca 75 % av materialet kommer att kunna återanvändas vid återställningen. Resterande 25 % plus hela anläggningskostnaden kommer att staden att behöva bekosta två gånger vid ett genomförande av Lindholmsförbindelsen. Förvaltningens bedömning är att den kostnaden bli ca 3 miljoner kronor. Projektstart för Lindholmsförbindelsen är preliminärt satt till 2031 vilket innebär att Slottsskogens entré Linnés nya utformning kommer att stå i sju år utan påverkan. Om man slår ut kostnaden som staden kommer att behöva göra två gånger på sju år blir det en genomsnittligt årlig kostnad på 450 tusen kronor.

Projektet arbetar aktivt med att hålla dessa kostnader nere och har en kontinuerlig dialog med projektledningen för Lindholmsförbindelsen och andra viktiga

stadsutvecklingsprojekt runt Linnéplatsen. De största delarna av upprustningen inom Slottsskogens entré Linné kommer inte att påverkas av Lindholmsförbindelsen, det gäller åtgärderna på gräsytor och anslutande gångvägar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömningen ur den ekologiska dimensionen är att projektet bidrar till att uppfylla alla tre mål i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, ”Göteborg har en hög biologisk mångfald”, ”Göteborgs klimatavtryck är nära noll” och ”Göteborgarna har en hälsosam livsmiljö”.

Slottsskogen är en av stadens viktigaste parker både för människor välmående och för den biologiska mångfalden i staden. Genom att förbättra och förtydliga entrén till parken bidrar åtgärden till att förstärka Slottsskogens positiva effekter för staden och dess invånare. Slottsskogen är ett viktigt promenad- och cykelstråk. En vacker och intressant omgivning är en av de viktigaste faktorerna som får människor att gå eller cykla i stället för att ta bilen och upprustning av entrén kommer stärka den positiva upplevelsen av parken även för människor som rör sig genom parken.

Utformningen av platsen innebär ökade inslag av träd, buskar och örter jämfört med idag. Vid val av arter är bidraget till den biologiska mångfalden med som en viktig urvalsfaktor. Detta gör att åtgärden bidrar till att uppfylla Göteborgs Stads miljö- och klimatprogramms delmål för naturen: Göteborgs Stad ökar den biologiska mångfalden i stadsmiljön.

Bedömning ur social dimension

Åtgärden bedöms ha en stor positiv påverkan på den sociala dimensionen och bidrar till målområdena ”Skapa god start i livet och goda uppväxtvillkor” och ”Skapa hållbara och jämlika livsmiljöer” i Göteborgs Stads program för en jämlik stad.

Åtgärdens syfte är att öka antalet besökare till Slottsskogen samt att ge besökarna en välkomnande och positiv upplevelse. Entrén mot Linnéplatsen är Slottsskogens huvudentré. Sedan parken anlades för 150 år sedan har stora förändringar på Linnéplatsen skett. Parkbesökarnas behov har fått ge vika för andra intressen i staden i form av framför allt bil- och kollektivtrafik. Åtgärden Slottsskogens entré Linné kommer att skapa en social mötesplats på Linnéplatsen med inbjudande sittplatser och en tydlig grön entré. På det sättet bidrar upprustningen inte bara till att stärka Slottsskogen utan stärker även Linnéplatsen och dess identitet i staden.

Slottsskogen är en vardagspark för väldigt många av staden invånare då den ligger i angränsning till flera centrala bostadsområden. Platsen är inte minst viktig för de många barn som växer upp i centrala Göteborg då den erbjuder en möjlighet att röra sig säkert i en bilfri miljö.

Slottsskogens entré Linné är idag en del av en rörig och otydlig plats som gör att det faktiskt kan vara svårt att hitta fram till parken. Särskilt stor betydelse får detta för människor med olika typer av funktionsvariationer. En ny och förbättrad entré kommer att göra det enklare för personer med nedsatt rörelseförmåga, nedsatt syn och nedsatt kognitiv förmåga att ta sig till Slottsskogen.

Slottsskogens entré Linné är ett första steg att utveckla både parken och Linnéplatsen. En utveckling som kommer att pågå i flera steg under många år och inom olika projekt. En

stegvis utveckling av platsen innebär att brukarna av platsen får vara med när staden växer fram och ges möjlighet att tycka till om inriktningen. Att ta tillvara brukarnas synpunkter på en upprustad entré Linné är därför en del av demokratisk process i det vidare utvecklingsarbetet.

Slottsskogen fyller 150 år 2024. Genom att upprusta entré Linné till det jubiléet visar staden vikten av värdeskapande platser för rekreation och grönska.

Ärendet

Utifrån utvecklingsplan för Slottsskogen som antogs i park- och naturnämnden 2018 har park- och naturförvaltningen och sedan stadsmiljöförvaltningen arbetat med att utveckla och förbättra Slottsskogens entré Linné. Åtgärdens läge i staden samt dess eventuella påverkan från genomförandet av Lindholmsförbindelsen gör att åtgärden har stort politiskt intresse. Park- och naturnämnden informerades kontinuerligt om framdriften och viktiga knäckfrågor i projektet. Stadsmiljöförvaltningen har därför valt att ta upp ett genomförandebeslut i Stadsmiljönämnden trots att projektet enligt stadsmiljönämndens delegationsordning skulle kunna fattas av direktör.

Ett eventuellt framtida behov av reviderat genomförandebeslut hanteras enligt förvaltningens rutin för avvikelshantering. Då projektet har stor politiskt intresse kommer ett avvägande att göras om en större revidering ska tas upp i stadsmiljönämnden.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Slottsskogen är en av Göteborgs mest besökta platser. Den har en viktig funktion både som "vardagsrum" för boende i staden och som besöksmål. Entrén mot Linnéplatsen är en av parkens viktigaste. Läget vid Linnéplatsen som är en knutpunkt för kollektivtrafik innebär ett stort flöde av människor. Varje år rör sig 1,8 miljoner besökare från Linnéplatsen in i Slottsskogen enligt besöksmätningar. Platsen upplevs idag av många som ostrukturerad med en otydlig entré till Slottsskogen. Park- och naturnämnden antog 2018 en utvecklingsplan och handlingsplan för Slottsskogen. Planen beskriver vad som är viktigt för att Slottsskogen ska förbli och fortsätta utvecklas som en attraktiv stadspark. Syftet med planen är att säkra upp att denna utveckling sker på ett medvetet sätt som förvaltar det kulturhistoriska arvet väl och bidrar till en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar stad. Ett delmål i planen formuleras "Förstärk parkens yttre gräns och återskapa tydliga entréer." Entré Linné – där Linnégatan möter parken beskrivs i planen som den viktigaste entrén till parken både nu och historiskt. Samtidigt beskrivs att detta område inte utvecklats i takt med parken och att det finns potential för området att hysa mer och fler värden av olika slag. Med detta som utgångspunkt gav park- och naturnämnden förvaltningen uppdraget att *"Slottsskogens entré vid Linnéplatsen behöver en tydligare utformning samtidigt som den påverkas av stora investeringsprojekt i staden. Förvaltningen ska utreda hur en upprustning av entrén kan ske."*

Syfte

Syftet med åtgärden är att skapa en välfungerande entré till Slottsskogen från Linnéplatsen. Genom att stärka entrén ökar tillgängligheten till parken och parkens besökare får en bättre helhetsupplevelse. Syftet med upprustningen är också att ge delar av Linnéplatsen en tydligare och ur gåendes perspektiv bättre orienterbarhet. På det sättet bidrar upprustningen till att öka Slottsskogens tillgänglighet för alla och inte minst för personer med funktionsvariationer. Genom en god gestaltning kommer entrén inte bara bidra till att stärka Slottsskogens identitet utan även Linnéplatsens.

Mål

Området ska i sin helhet utformas som en tydlig och välkomnande del av parken med en storslagenhet, generositet och aktualitet som befäster och stärker parkens funktion som en av Göteborgs viktigaste stadsparker även i framtiden. Entréområdet ska ha en tydlig och

väl gestaltad grön gräns mot den omgivande staden och de kulturhistoriska värdena ska vara väl tillvaratagna.

Tidigare genomfört arbete

Det första arbetet som gjordes var att park- och naturförvaltningen lät tre landskapsarkitektkontor ta fram en visionsbild för hur entré Linné skulle kunna utvecklas för att uppfylla utvecklingsplanens och stadens visioner och mål. Utifrån en av visionsbilderna har en förstudie tagits fram som visar på lämpliga åtgärder att genomföra i ett första läge utifrån platsens förutsättningar samt de investeringsekonomiska förutsättningarna. Förutsättningarna som har påverkat utformningen är bland annat skyddsvärda träd, ledningar i mark samt trafikförutsättningar. Tidigt uppmärksammades också att en eventuell åtgärd troligtvis skulle komma att påverka och påverkas av ett genomförande av Lindholmsförbindelsen och dess tunnelmynning vid Linnéplatsen. Park- och naturnämnden informerades om dessa förutsättningar och förvaltningens förslag till vidare arbete. Nämnden förespråkade att förvaltningen arbetade vidare med projektet med motiveringen att en utveckling av platsen var nödvändig att göra inom den närmaste framtiden och att de största delarna av investeringen troligtvis inte påverkas av Lindholmsförbindelsen.

2022 påbörjades investeringsprojektet enligt då gällande rutiner för park- och naturförvaltningen och medel avsattes ur nämndens investeringsbudget. För att påverkan av och på Slottsskogens entré Linné gentemot Lindholmsförbindelsen åtgärd ska bli så liten som möjligt har det i direktivet för projektet skrivits in att gestaltningen ska anpassa så att påverkan blir så liten som möjligt men ändå uppfyller målbilderna. Det ställningstagandet påverkar bland annat trädval, materialval och val av tekniska lösningar. Vid bildandet av stadsmiljöförvaltningen utökades åtgärden med att även omfatta delar som tidigare förvaltades av trafikkontoret. Inriktningsbeslut fattades enligt gällande delegationsordning av direktör Anders Ramsby. Under 2023 har förvaltningen arbetat med att ta fram en fördjupad gestaltning (systemhandling) för hela ytan utifrån visionsbilden och gällande förutsättningar.

Återstående arbete

Nästa steg i arbetet är att genomföra projektering och efter det produktion. Målet är att Slottsskogen ska ha en ny entré Linné färdigställd till sommaren 2024 och parkens 150-årsfirande.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att genomförandet av åtgärden Slottsskogens entré Linné med den gestaltning som har arbetats fram kommer att bidra till att förbättra orienteringen till och upplevelsen av såväl Slottsskogen som Linnéplatsen Och ses som startskott för Slottsskogens och Linnéplatsen utveckling under lång tid framöver. Gestaltningen som tagits fram innebär att det skapas en tydlig och välkomnande entré till Slottsskogen samt att det skapas tillgängliga sittplatser i området. Åtgärden kommer därmed att bidra till att uppfylla förvaltningen och stadens mål både avseende ekonomi, ekologi och sociala faktorer.

Vid ett genomförande av Lindholmsförbindelsen kommer delar av den upprustning som görs inom detta projekt att påverkas och behöva återställas. Förvaltningen bedömer att

värdet som upprustningen av entrén medför är stort nog för den kostnad det innebär. Dessutom bedömer förvaltningen att entré Linné är i så pass stort behov av att rustas upp att åtgärden bör genomföras trots att delar kan komma att påverkas i framtiden.

Frida Wallentin

Kerstin Elias

Planerare

Avdelningschef